

Nr 18.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 180 angående anslag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

I proposition den 5 mars 1948, nr 180, har Kungl. Maj:t, under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av 486 000 kronor.

I gemensam skrivelse den 28 februari 1948 till Kungl. Maj:t hemställde *skogsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och domänstyrelsen*, att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår måtte anvisas ett anslag av 486 000 kronor till kostnaderna för vidtagande av bekämpnings- och kontrollåtgärder mot skadegörelse i vissa delar av landet av skogsinsekter.

Vid framställningen fanns fogad viss utredning i ämnet från statens skogsforskningsinstitut. Enligt denna utredning föreläge risk för omfattande härjningar av tallflyet under innevarande år. De av denna insekt hem sökta områdena omfattade sammanlagt 8 730 hektar inom Kristianstads, Kalmar och Skaraborgs län. Därjämte föreläge behov av förnyade bekämpningsåtgärder mot frostfjärilens härjningar på Visingsö å en areal av omkring 750 hektar.

Departementschefen. »Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår har på flera håll i landet uppstått skadegörelse å skog till följd av angrepp från vissa skadeinsekter. Denna skadegörelse synes inom de berörda områdena ha nått en mycket betydande omfattning och åsamkat vederbörande skogsägare avsevärda förluster. Ännu mera betänkligt är emellertid, att stor risk föreligger för att insekterna varom fråga är spridas till angränsande områden som ännu icke utsatts för skadeverkan. Om detta obehindrat får ske kan befaras, att ifrågavarande, åtminstone hittills begränsade, skadegörelse kommer att nå en främst ur ekonomisk synpunkt katastrofal omfattning. En sådan utveckling måste uppenbarligen i möjligaste mån förhindras. Med hänsyn till det anförda anser jag i likhet med skogsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och domänstyrelsen nödvändigt att bekämpnings- och kontrollåtgärder omedelbart vidtagas inom de områden och i den utsträckning ämbetsverken föreslagit. Härvid synes lämpligt, att åtgärderna centralt ledas av statens skogsforskningsinstitut, som dock givetvis bör samråda med vederbörande lokala myndigheter.

Vad härefter angår frågan om vem som bör bestrida kostnaderna för de föreslagna åtgärderna är jag enligt vad jag i förberörda propositioner nr 34

och 41 till årets riksdag närmare utvecklat rent principiellt av den uppfattningen, att sådana kostnader åtminstone delvis böra stanna å skogsägaren. Emellertid föreligger, såsom tidigare framhållits, för närvarande icke någon skyldighet för skogsägare att vidtaga åtgärder av ifrågavarande art. Med hänsyn härtill och då de förenämnda i propositionen nr 34 föreslagna bestämmelserna avsetts att träda i kraft först vid ingången av 1949, torde förutsättningen för att de nu aktuella bekämpnings- och kontrollåtgärderna komma till utförande vara, att de antingen ske på frivillighetens väg eller genom statsmakternas försorg. Då i förevarande fall risken för härjningar av katastrofal natur måste bedömas såsom mycket stor och någon säkerhet icke föreligger att erforderliga skyddsåtgärder på annat sätt vidtagas, anser jag det motiverat att statsmakterna själva låta verkställa sådana åtgärder och även helt bekosta desamma. Det må dock uttryckligen framhållas, att detta icke får betraktas såsom prejudicerande för framdeles ifrågakommande åtgärder av liknande slag. Mot de i ärendet verkställda kostnadsberäkningarna, vilka sluta å i runt tal 486 000 kronor, torde icke vara något att invända. Då bekämpnings- och kontrollåtgärderna böra komma till stånd redan under löpande budgetår men några medel för ändamålet icke stå till förfogande, synes ofrånkomligt att ett belopp av nyssnämnda storlek äskas å tilläggsstat i form av ett särskilt anslag. Anslaget, som torde böra givas karaktär av reservationsanslag, synes böra benämnas Skogsvård m. m.: Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter rörande anslagets disposition som må befinnas erforderliga.»

Utskottet. Med hänsyn till den betydande omfattning skadegörelsen av insekter inom de berörda områdena nått samt icke minst den stora risken för insekternas spridande till angränsande områden finner utskottet lika med departementschefen nödvändigt, att bekämpnings- och kontrollåtgärder omedelbart vidtagas. Utskottet delar jämväl departementschefens uppfattning, att statsmakterna själva skola låta verkställa åtgärderna och helt bekosta dessa. Mot storleken av det äskade beloppet har utskottet intet att erinra. Utskottet tillstyrker därför, att det i propositionen begärda beloppet 486 000 kronor anvisas å tilläggsstat för budgetåret 1947/48.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må
till *Skogsvård m. m.: Kostnader för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av 486 000 kronor.

Stockholm den 8 april 1948.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Anderberg, Carl Sundberg, Nils Olsson, Hjalmar Nilsson, Henry Johansson och Hugo Osvald; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Liedberg, Ericsson i Sörsjön, Andersson i Surahammar, Jacobson i Vilhelmina, fru Eriksson, herrar Svensson i Vä och Uthult.
